

จิตรกรรมแนวอุดมคติ : ความงามและพลังอำนาจของวีรสตรี
Idealistic Painting : The Beauty and Power of Heroines

สุภาวดี ภูตาเศษ^{1*} และ รตบงกช อธิฐไธสง²

Supawadee Pootaset^{1*} and Ratbongkot Itthaisong²

ครูโรงเรียนสตรีราชินูทิศ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุดรธานี¹

อาจารย์สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี²

Teacher of SatriRachinuthit School, The Secondary Educational Service Area Office Udon Thani¹

Lecturer of Program in Visual Arts, Faculty of Humanities and Social Sciences,

Udon Thani Rajabhat University²

*Corresponding author, e-mail: vaandart.udru@gmail.com

วันที่รับบทความ: 7 ตุลาคม 2567; วันแก้ไขบทความ: 8 ธันวาคม 2567; วันที่ตอบรับบทความ: 10 ธันวาคม 2567

บทคัดย่อ

บทความวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบทบาทของวีรสตรีในประวัติศาสตร์โลกที่สอดคล้องกับแนวคิดสตรีนิยม และ 2) เพื่อสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมแนวอุดมคติที่สะท้อนความงามและพลังอำนาจของวีรสตรี โดยนำกรณีศึกษาของพระนางคลีโอพัตรา ผู้ปกครองอียิปต์ผู้เปี่ยมด้วยอำนาจและความชาญฉลาด พระแม่ปารวตี เทพีแห่งพลังอำนาจในศาสนาฮินดูที่สะท้อนความงามและความแข็งแกร่ง และพระนางบูเช็กเทียน จักรพรรดินีแห่งราชวงศ์ถังผู้เป็นต้นแบบของความเด็ดเดี่ยวและความสามารถในการบริหารราชการ การวิจัยนี้ได้รวบรวมข้อมูลจากเอกสารประวัติศาสตร์ วรรณกรรม ตำนาน รวมถึงการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้นำสตรีในระดับท้องถิ่น ผู้หญิงวัยทำงานในภาคเอกชน และแม่บ้าน โดยนำมาวิเคราะห์เชิงคุณภาพโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ทำความเข้าใจบทบาทและมุมมองของสตรีในบริบทต่าง ๆ และเชื่อมโยงเข้ากับแนวคิดสตรีนิยม ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า วีรสตรีในประวัติศาสตร์เหล่านี้ไม่ได้เป็นเพียงตัวแทนของความงามภายนอกเท่านั้น แต่ยังสะท้อนถึงความสามารถในการเป็นผู้นำ ความกล้าหาญ และความเฉลียวฉลาด ซึ่งส่งผลให้สตรีสามารถสร้างอิทธิพลและเปลี่ยนแปลงสังคมได้อย่างกว้างขวาง ผลงานจิตรกรรมแนวอุดมคติที่สร้างขึ้นจากการวิจัยนี้เป็นสื่อกลางในการสะท้อนคุณค่าและความสำคัญของสตรีในฐานะตัวแทนแห่งความงามและพลังอำนาจ ตลอดจนส่งเสริมแนวคิดความเท่าเทียมทางเพศในสังคมปัจจุบัน

คำสำคัญ: จิตรกรรมแนวอุดมคติ ความงาม พลังอำนาจ วีรสตรี

Abstract

This research article aims to 1) examine the roles of heroines in world history in alignment with feminist ideologies, and 2) create idealistic paintings that reflect the beauty and power of heroines. Case studies of prominent heroines were utilized, including Cleopatra, the intelligent and powerful ruler of Egypt; Parvati, the Hindu goddess of power, embodying beauty and resilience; and Wu Zetian, the Empress of the Tang Dynasty, exemplifying courage and administrative acumen. Data

was collected from historical documents, literature, legends, and in-depth interviews with local female leaders, women working in the private sector, and housewives. The qualitative analysis, based on content analysis, was employed to understand the roles and perspectives of women in various social contexts and to link these findings with feminist theories. The findings highlight that the beauty of these heroines transcends physical appearance, encompassing leadership, courage, and intellect, enabling them to influence and transform societies. The idealistic paintings created in this study serve as a medium to emphasize the value and significance of women as symbols of beauty and power. These works also aim to advocate for gender equality in contemporary society, utilizing symbolic and artistic elements to express the essence and empowerment of women.

Keywords: Idealistic Painting, Beauty, Power, Heroines

บทนำ

ความแตกต่างระหว่างเพศชายและเพศหญิงในอดีตได้รับการตีความผ่านมุมมองที่เชื่อว่าเพศชายมีความเหนือกว่าเพศหญิงในหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านสติปัญญา ความสามารถในการปฏิบัติงาน และการตัดสินใจ ความเชื่อนี้ได้กลายเป็นรากฐานสำคัญในการจำกัดบทบาททางสังคมของเพศหญิง ทำให้ผู้หญิงถูกลดบทบาทในหลายด้าน เช่น การศึกษาที่ต่ำกว่าเพศชาย การถูกกีดกันจากวิชาชีพที่ต้องใช้ทักษะทางวิทยาศาสตร์และช่าง นอกจากนี้ผู้หญิงยังถูกมองว่าใช้อารมณ์เป็นหลักในการตัดสินใจมากกว่าเหตุผล ซึ่งทำให้สังคมไม่ยอมรับเพศหญิงในฐานะผู้นำ ความเชื่อเหล่านี้ เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้เกิดการไม่เท่าเทียมทางเพศในสังคม สอดคล้องกับหนังสือ *Theorizing Patriarchy* ของ Sylvia Walby (1990) นักสังคมวิทยา ที่อธิบายถึงแนวคิดเกี่ยวกับโครงสร้างของสังคมชายเป็นใหญ่ (Patriarchy) ซึ่งส่งผลต่อการควบคุมผู้หญิงในหลายมิติของชีวิต นอกจากนี้บทความใน *The Nation* ได้อธิบายว่าลัทธิปิตาธิปไตยส่งผลต่อบทบาทของผู้หญิงในสังคมอย่างลึกซึ้ง โดยมีพื้นฐานจากแนวคิดของปรัชญาตะวันตกตั้งแต่ยุคโบราณ อริสโตเติล นักปรัชญากรีกโบราณ มีบทบาทสำคัญในการวางรากฐานของแนวคิดชายเป็นใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องบทบาทและสถานะทางสังคมที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างเพศชายและเพศหญิง อริสโตเติลสนับสนุนความเชื่อที่ว่าเพศชายมีความสมบูรณ์ ความสามารถเหนือกว่าเพศหญิงในด้านต่าง ๆ เช่น สติปัญญาและความสามารถในการตัดสินใจ ซึ่งความคิดเหล่านี้ยังคงมีอิทธิพลต่อแนวคิดชายเป็นใหญ่ในสังคมสมัยใหม่ ความเชื่อเหล่านี้ฝังรากลึกในโครงสร้างทางสังคม และกลายเป็นส่วนหนึ่งของค่านิยมที่ถูกยึดถือเป็นธรรมเนียมปฏิบัติมาอย่างยาวนาน ทั้งนี้เพราะเพศชายถูกมองว่ามีศักดิ์ศรีและคุณค่ามากกว่าเพศ (Mercer, 2019)

ในประวัติศาสตร์มีวีรสตรีมากมายที่มีบทบาทสำคัญทั้งในด้านการเมือง ศาสนา และวัฒนธรรม ตัวอย่างเช่น พระนางคลีโอพัตราที่ทรงอำนาจในการปกครองอียิปต์ เธอเป็นสัญลักษณ์แห่งการต่อสู้ทางการเมืองและการใช้เสน่ห์เพื่อเจรจาทางการทูต นอกจากนี้ยังมีบุคคลสำคัญ เช่น พระแม่ปารวตีในศาสนาฮินดู ที่เป็นเทพีแห่งความรักและพลังอำนาจ พระนางบูเช็กเทียน อ่องเต้หญิงองค์แรกของจีนที่ขึ้นครองราชย์และทำการปฏิรูปหลายด้าน (พัชรินทร์ อนันต์ศิริวัฒน์, 2560 : 303) แต่เรื่องราวของวีรสตรีกลับถูกลดทอนหรือไม่ได้หยิบยกขึ้นมาพูดถึงอย่างแพร่หลาย ความสามารถกลับถูกซ่อนเร้นจากสังคม วีรสตรีในประวัติศาสตร์โลกหลายคนได้รับผลกระทบจากการบิดเบือนและการลบเลือนบทบาทที่แท้จริง ทำให้ความสามารถและผลงานที่ยิ่งใหญ่ของพวกเธอไม่ได้รับการยอมรับอย่างเหมาะสม (Wood, 2023) เนื่องจากค่านิยมที่เน้นบุรุษเป็นใหญ่ทำให้บทบาทของพวกวีรสตรีเหล่านี้ไม่ได้รับการยอมรับอย่างเต็มที่

ในประวัติศาสตร์ แต่ในยุคปัจจุบันการต่อสู้เพื่อความเท่าเทียมทางเพศได้ก้าวไปข้างหน้าอย่างมาก (แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล, 2564) สังคมเริ่มเปิดรับแนวคิดสตรีนิยมมากขึ้น และผู้หญิงได้รับโอกาสในการแสดงความสามารถ ในหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษา การเมือง หรือเศรษฐกิจ ในโลกศิลปะ ลัทธิสตรีนิยม (Feminist Art) เป็นหนึ่งในขบวนการทางศิลปะที่เน้นการแสดงออกถึงบทบาทและคุณค่าของสตรีในประวัติศาสตร์ รวมถึงการต่อสู้เพื่อความเท่าเทียมทางเพศ วีรสตรีในประวัติศาสตร์ที่มีบทบาทสำคัญในการเมือง การปกครอง และวัฒนธรรม ถูกหยิบยกมานำเสนอในศิลปะสตรีนิยม เพื่อสะท้อนความสามารถและพลังของสตรีที่มักถูกมองข้ามในสังคมชายเป็นใหญ่ (Crossman, 2024) การนำเสนอเรื่องราวของผู้หญิงในอดีตผ่านผลงานศิลปะ และการวิเคราะห์ความงามของสตรีที่รูปลักษณ์ภายใน เช่น ความคิด จริยธรรม และความสามารถในการมีบทบาทสำคัญในสังคม ความงามที่แท้จริงของสตรีประกอบด้วยหลายมิติ ได้แก่ ความสุจริตทางกายและจิตใจ การแสดงออกทางความคิดและการกระทำที่ดีต่อสังคม รวมถึงการมีบทบาทสำคัญในด้านต่าง ๆ เช่น การเมือง การศึกษา การปกครอง ศาสนา ความงามภายในนี้สะท้อนผ่านความกล้าหาญ ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม ความมุ่งมั่น ความศรัทธา ในการต่อสู้เพื่อสิทธิเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น สอดคล้องกับ กษกรณ์ เสรีฉันทฤกษ์ (2551 : 197 - 198) ที่ได้กล่าวว่า สตรีที่มีความงามไม่ได้หมายถึงแค่ความสวยงามทางกายภาพเท่านั้น แต่รวมถึงความกล้าหาญและความสามารถในการแสดงบทบาทที่มีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ถ่ายทอดผ่านสื่อศิลปะโดยการใช้รูปแบบจิตรกรรมแนวอุดมคติ เพื่อเน้นถึงความสำเร็จและการยอมรับคุณค่าของสตรีในสังคม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของวีรสตรีในประวัติศาสตร์โลกที่สอดคล้องกับแนวคิดสตรีนิยม
2. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมแนวอุดมคติที่สะท้อนความงามและพลังอำนาจของวีรสตรี

การทบทวนวรรณกรรม

วีรสตรีสำคัญในประวัติศาสตร์หลายท่านได้แสดงบทบาทที่สอดคล้องกับแนวคิดนี้ในด้านการปกครอง อำนาจ ความกล้าหาญ และการสร้างศรัทธาในสังคม 1) พระนางคลีโอพัตรา (Cleopatra) เป็นหนึ่งในวีรสตรีที่มีอิทธิพลต่อประวัติศาสตร์อย่างมาก พระนางเป็นฟาโรห์หญิงองค์สุดท้ายของอียิปต์โบราณ ภายใต้ราชวงศ์ปโตเลมี ซึ่งปกครองอียิปต์ตั้งแต่สมัยกรีก พระนางมีชื่อเสียงในด้านความงาม ความชาญฉลาด และความสามารถในการดำเนินการเมืองที่ซับซ้อน ทั้งการเจรจากับผู้นำโรมันและการรักษาอำนาจของอียิปต์ ซึ่งมีผลต่อการวางแผนเชิงการเมืองและการทูตของอียิปต์ (เนชั่นแนล จีโอกราฟฟิก ฉบับภาษาไทย, 2566) 2) พระนางบูเช็กเทียนเป็นจักรพรรดินีผู้ทรงอิทธิพลแห่งราชวงศ์ถัง ซึ่งถือเป็นผู้หญิงคนเดียวในประวัติศาสตร์จีนที่สามารถครองราชย์ในฐานะจักรพรรดิ พระนางได้แสดงให้เห็นถึงบทบาททางการเมืองและการปกครองที่แข็งแกร่ง โดยทรงใช้ความเฉลียวฉลาดและความกล้าหาญในการปกครอง นอกจากนี้ พระนางยังส่งเสริมพระพุทธศาสนาในราชสำนักจีน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการปกครองประเทศด้วยความเชื่อที่ว่าศาสนาพุทธสามารถส่งเสริมความเป็นธรรมและความสงบในสังคม การปกครองของพระนางแสดงให้เห็นถึงการรวมศาสนาเข้ากับการเมืองเพื่อสร้างความมั่นคง พระนางยังเป็นผู้ที่สามารถรักษาอำนาจและความสงบในแผ่นดินจีนได้อย่างมีประสิทธิภาพ แม้ในยุคที่ผู้หญิงถูกมองว่ามีบทบาทต่ำกว่าชาย (พัชรินทร์ อนันต์ศิริวัฒน์, 2560 : 309) 3) พระแม่ปารวตี เทพีในศาสนาฮินดูเป็นตัวแทนของพลังและความกล้าหาญของสตรี ในบทความวิจัยของเนื่ออ่อน ขว้ทองเขียว (2559 : 40 - 41) ได้กล่าวถึง พระแม่ปารวตีที่มีบทบาทสำคัญในฐานะพระชายาของพระศิวะ เทพเจ้าผู้มีอำนาจในการทำลายล้างความชั่วร้ายและปกป้องสรรพชีวิต บทบาทของพระแม่ปารวตีไม่เพียงแต่แสดงถึง

ความเป็นแม่และภรรยาเท่านั้น แต่ยังแสดงถึงพลังและความสามารถในการต่อสู้เพื่อความยุติธรรมและปกป้องสิ่งที่ถูกต้อง ในแง่นี้ พระแม่ปารวตีเป็นสัญลักษณ์ของการต่อต้านความไม่เท่าเทียมทางเพศและการสนับสนุนความเสมอภาคที่สตรีนิยมแห่งการปลดปล่อยยึดถือว่าแนวคิดนี้แสดงให้เห็นถึงการต่อสู้เพื่อสิทธิสตรีในบริบทของวัฒนธรรมและความเชื่อศาสนา

แนวคิดสังคมปิตาธิปไตย ของซิลเวีย วอลบี (Walby, 1990 : 173 - 185) ได้รับการกล่าวถึงอย่างกว้างขวางในวงการสังคมวิทยา ว่า “ปิตาธิปไตย” หมายถึงระบบการปกครองหรือโครงสร้างทางสังคมที่ผู้ชายมีอำนาจควบคุมและครอบงำผู้หญิง ในกรอบความคิดของวอลบี ปิตาธิปไตยสามารถแบ่งได้เป็นสองรูปแบบ คือ “ปิตาธิปไตยส่วนตัว” (Private Patriarchy) และ “ปิตาธิปไตยสาธารณะ” (Public Patriarchy) และเน้นถึงความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ดำเนินอยู่ในหลายมิติ รวมถึงเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และการเมือง ซึ่งส่งผลให้ผู้หญิงในสังคมปิตาธิปไตยไม่สามารถเท่าเทียมกับผู้ชายได้ ระบบปิตาธิปไตยในอินเดียเป็นตัวอย่างหนึ่งที่แสดงถึงการครอบงำนี้ โดยเฉพาะในโครงสร้างครอบครัวและสถาบันทางสังคม

แนวคิดของขงจื้อต่อเพศหญิงมีรากฐานในโครงสร้างสังคมปิตาธิปไตย ซึ่งเน้นการกำหนดบทบาทของเพศชายเป็นผู้นำหรือผู้ปกครอง ขณะที่เพศหญิงถูกจำกัดให้มีบทบาทรองลงมาในครอบครัวและสังคม (ณรงค์กรรม รอดทรัพย์, 2555 : 36) การให้ความสำคัญกับบทบาททางครอบครัวเป็นหลัก ทำให้เพศหญิงต้องปฏิบัติตาม “คุณธรรมสตรี” ที่เน้นความเชื่อฟังและการเชื่อฟังสามีหรือบิดา แม้ว่าขงจื้อจะเน้นเรื่องความเมตตากรุณาและคุณธรรมแต่บทบาทของสตรีในลัทธิขงจื้อถูกจำกัดให้อยู่ในขอบเขตของความสัมพันธ์ภายในครอบครัวเท่านั้นขณะเดียวกันแนวคิดขงจื้อที่มีต่อเพศหญิงในวัฒนธรรมจีนโบราณก็เป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างที่สิทธิสตรีอยู่ใต้การปกครองของบุรุษ (ศิริก้อย ชูตาทวีสวัสดิ์, 2560 : 1277)

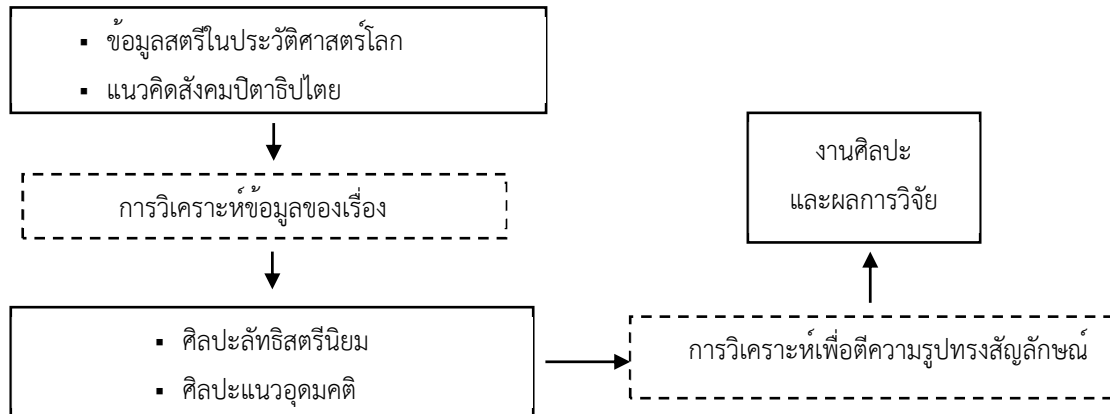
ศิลปะลัทธิสตรีนิยม (Feminist Art) เกิดขึ้นในช่วงปลายศตวรรษที่ 20 เป็นการเคลื่อนไหวทางศิลปะที่มุ่งเน้นการวิพากษ์และต่อต้านการกดขี่สตรีเพศในสังคม โดยนำเสนอผลงานศิลปะที่สะท้อนให้เห็นถึงบทบาทและความสำคัญของผู้หญิงที่ถูกกลืนในประวัติศาสตร์ศิลปะ กระแสนี้ยังได้เปิดพื้นที่ให้ศิลปินหญิงสร้างสรรค์ผลงานที่สะท้อนถึงประเด็นทางเพศ สังคม และวัฒนธรรมผ่านมุมมองของผู้หญิงเอง ศิลปินหลายคนใช้สัญลักษณ์และเทคนิคการนำเสนอร่างกายของผู้หญิงในแง่บวกและการแสดงออกถึงเสรีภาพทางเพศ เพื่อเรียกร้องความเสมอภาคและการยอมรับในบทบาทของผู้หญิงในวงการศิลปะ (ศิริก้อย ชูตาทวีสวัสดิ์, 2560 : 1279)

ศิลปะแนวอุดมคติ (Idealism Art) หมายถึงการสร้างสรรคผลงานศิลปะที่มุ่งเน้นการถ่ายทอดความสมบูรณ์แบบหรือความงามในเชิงอุดมคติ โดยไม่ยึดติดกับความเป็นจริงทั้งหมด มุ่งเน้นให้เห็นถึงคุณค่าทางจิตวิญญาณและสุนทรียศาสตร์ที่อยู่เหนือสิ่งที่เห็นจริงในธรรมชาติหรือชีวิตประจำวัน สะท้อนถึงความคิดทางปรัชญาที่ว่าศิลปะควรเป็นเครื่องมือในการยกระดับจิตวิญญาณและความงามในรูปแบบที่เหนือธรรมชาติ จากบทความของ สรรเสริญ สันติวงศ์ (2555 : 131-135) ได้กล่าวถึงศิลปะแนวอุดมคติว่าเป็นการนำเสนอความคิดและปรัชญาที่แสดงถึงคุณค่าและสุนทรียภาพทางจิตวิญญาณ โดยเน้นการสร้างภาพลักษณ์ที่สวยงามเหนือความเป็นจริง เพื่อสะท้อนถึงความดีงามและอุดมคติที่มีอยู่ในสังคม

โดยสรุป สตรีในบริบทของวัฒนธรรมและสังคมที่มีความเป็นปิตาธิปไตย (ชายเป็นใหญ่) ทั้งพระนางคลีโอพัตราและบุษย์กียีนเป็นสตรีที่สามารถยืนหยัดในโลกการเมืองที่ผู้ชายครองอำนาจ โดยใช้ปัญญา ความงาม และอิทธิพลเพื่อสร้างความเข้มแข็ง ส่วนนางปารวตีเป็นเทพสตรีที่มีบทบาทเป็นตัวแทนของพลังงานและความอุดมสมบูรณ์แสดงถึงความเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณที่เชื่อมโยงกับพลังธรรมชาติ สอดคล้องกับกระแสศิลปะลัทธิสตรีนิยมที่เป็นสร้างสรรค์ผลงานที่สื่อถึงประเด็นทางเพศหญิง สังคม และวัฒนธรรมผ่านมุมมองของผู้หญิงในรูปแบบงานศิลปะ

สะท้อนความงามและพลังอำนาจตามแนวคิดของอุดมคติ โดยใช้หลักการทางกายวิภาค การตีความสัญลักษณ์ และการจัดองค์ประกอบให้มีความสมบูรณ์แบบ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์ จำนวน 9 คน ได้แก่ 1) ผู้หญิงที่มีบทบาทด้านการเป็นผู้นำในระดับท้องถิ่น ในการบริหารชุมชน ประกอบด้วย ผู้ใหญ่บ้าน ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 3 คน 2) กลุ่มผู้หญิงวัยทำงานในภาคเอกชนที่มีบทบาทสำคัญในองค์กร จำนวน 4 คน ในเขตพื้นที่ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 3) กลุ่มแม่บ้าน จำนวน 2 คน ในเขตพื้นที่ตำบลหมากแข้ง อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

แบบสัมภาษณ์ (Interview Form) ซึ่งออกแบบให้ครอบคลุมประเด็นสำคัญ ได้แก่ บทบาทและความรับผิดชอบของสตรีในบริบทชุมชนและองค์กร มุมมองเกี่ยวกับบทบาทผู้นำและอุปสรรคที่เผชิญในสังคม และความคิดเห็นต่อการพัฒนาความเท่าเทียมทางเพศ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การเก็บข้อมูลด้านเอกสาร ศึกษาประวัติศาสตร์ วรรณกรรมและตำนานที่เกี่ยวข้องกับวีรสตรีในประวัติศาสตร์โลก การทบทวนแนวคิดสตรีนิยม (Feminism) ทฤษฎีสตรีนิยมที่เน้นเรื่องบทบาทของสตรีในประวัติศาสตร์จะเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์เชิงวิจารณ์ และการใช้แนวคิดสตรีนิยมในการตีความวีรสตรีผ่านมุมมองทางศิลปะ จากแหล่งข้อมูล หนังสือ Theorizing Patriarchy ของ Sylvia Walby (1990) ใช้ในการวิเคราะห์บทบาทของโครงสร้างปิตาธิปไตยในประวัติศาสตร์และผลกระทบต่อบทบาทสตรีในบริบทสังคมต่าง ๆ โดยเน้นถึงการครอบงำผู้หญิงในด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และการเมือง จากบทความ "Feminist Theory: Definition and Discussion" โดย Crossman (2024) ได้ให้คำอธิบายเกี่ยวกับทฤษฎีสตรีนิยม ซึ่งเป็นสาขาสำคัญของสังคมวิทยา ที่มุ่งเน้นการวิเคราะห์ปัญหาสังคม แนวโน้ม และประเด็นต่าง ๆ จากมุมมองของผู้หญิง เช่น การเลือกปฏิบัติและการกีดกันบน

พื้นฐานของเพศและสภาพเพศ ความไม่เท่าเทียมทางโครงสร้างและเศรษฐกิจ รวมถึงบทบาทและภาพลักษณ์ทางเพศ วารสารงานวิจัยของ ศิริก้อย ชูตาทวิสวัสดิ์ (2560) ใช้ในการวิเคราะห์บทบาทของเพศหญิงในวัฒนธรรมไทย-จีน โดยเชื่อมโยงกับแนวคิดสตรีนิยม ภาพยนตร์สารคดี Cleopatra: The Last Pharaoh นำเสนอการปกครองและการใช้กลยุทธ์ทางการเมืองของคลีโอพัตรา เพื่อเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ และสรุปกรอบการวิจัย

3.2 การเก็บข้อมูลภาคสนาม ศึกษาผลงานศิลปะในหอศิลป์ของศิลปินด้านสตรีนิยมที่มีชื่อเสียงทั้งในไทยและต่างประเทศ และกลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์ จำนวน 9 คน โดยใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์มุ่งเน้นให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับบทบาทและมุมมองของสตรีในสังคม เพื่อนำมาวิเคราะห์และสนับสนุนวัตถุประสงค์ของงานวิจัยให้ครอบคลุมและมีคุณภาพ เข้าใจถึงความหมายและการตีความของเรื่องราวและบทบาทสตรี

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1. การวิเคราะห์ข้อมูลเนื้อหาของเรื่อง การศึกษาบทบาทของสตรีนี้ได้ดำเนินการผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งเรื่องเล่า ตำนาน และประวัติศาสตร์ของวีรสตรี และมุมมองของผู้นำสตรีในชุมชนเกี่ยวกับอุปสรรคและแรงสนับสนุนในบทบาทการบริหารชุมชน หรือความคิดเห็นของผู้หญิงวัยทำงานเกี่ยวกับความเท่าเทียมทางเพศในที่ทำงาน กล่าวว่า ผู้หญิงมิได้มีบทบาทเพียงการเป็นมารดาเท่านั้น แต่ยังสามารถทางการศึกษาเทียบเท่ากับเพศชาย นอกจากนี้ สตรีมีคุณค่าและความงดงามภายใน และกล้าที่จะลุกขึ้นต่อสู้เพื่อยกระดับสถานะของตนเอง และเผชิญหน้ากับค่านิยมที่กดทับมายาวนาน ในการวิจัยครั้งนี้ได้หยิบยกตัวอย่างของวีรสตรี 3 ท่าน ได้แก่ 1) พระนางคลีโอพัตรา ผู้ทรงอำนาจปกครองอียิปต์ 2) นางปารวตี เทพีแห่งพลังอำนาจตามลัทธิศักติ และ 3) พระนางบูเช็กเทียน ฮองเต้หญิงองค์แรกและองค์เดียวในประวัติศาสตร์จีน ทั้ง 3 ท่านเป็นสัญลักษณ์ที่สะท้อนถึงพลัง ความกล้าหาญ ความเชื่อ และปัญญาของสตรี

4.2 การวิเคราะห์เพื่อตีความรูปทรงสัญลักษณ์ นำเสนอสัญลักษณ์ผ่านผลงานจิตรกรรมแนวอุดมคติ การใช้สีรูปร่างกายผู้หญิงแสดงถึงความงดงาม ความกล้าหาญ ความเด็ดเดี่ยว และอำนาจ องค์ประกอบทางทัศนธาตุ เช่น รูปร่างเรือนร่างที่แสดงถึงความสง่างามไปกับท่าทางที่มีพลังในการแสดงอารมณ์ ใบหน้าที่ดูมุ่งมั่น สายตาที่แน่วแน่ การใช้สีในงานจิตรกรรม เช่น สีทองที่แสดงถึงความยิ่งใหญ่และสง่างาม สีแดงสื่อถึงพลังความมุ่งมั่นและพลัง หรือสีฟ้าสื่อถึงความนิ่งและสงบเสงี่ยม สามารถช่วยเสริมความหมายให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และการใช้สัตว์เพื่อแสดงถึงคุณสมบัติเฉพาะ สัตว์ที่เป็นสัญลักษณ์ของความกล้าหาญและอำนาจ นอกจากนี้การใช้รูปทรงสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรม สถาปัตยกรรม ดอกไม้ ช่วยส่งเสริมสะท้อนถึงสภาพสังคมหรืออำนาจของสตรีในยุคนั้น และอำนาจทางการเมืองหรือสังคมของวีรสตรี

5. การสร้างสรรค์ผลงาน

เริ่มจากขั้นตอนการวางร่างภาพ ในภาพมีรายละเอียดของผู้หญิงที่ได้จากการถ่ายภาพผู้หญิงตามท่าทางที่ได้ออกแบบ มาผนวกกับรูปทรงสัญลักษณ์ ที่มาจากวัตถุ สัตว์ ผ้า สถาปัตยกรรมและร่างโครงสร้างของจุดเด่น จูตรอง พื้นหลัง แสงเงา และสีของบรรยากาศ นำภาพร่างมาขยายและวาดจริงลงเฟรมผ้าใบ ใช้สีน้ำมันระบายบรรยากาศจากระยะหลังมาระยะหน้า ใช้ที่แปรงทำให้เกิดพื้นผิวที่เคลื่อนไหวจริง และตรวจสอบความถูกต้องของกายวิภาคและความเป็นเอกภาพของผลงาน เพื่อให้ผลงานสร้างสรรค์มีความสมบูรณ์

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาบทบาทของวีรสตรีในประวัติศาสตร์โลกที่สอดคล้องกับแนวคิดสตรีนิยม

การนำเสนอความสำคัญของสตรีในประวัติศาสตร์ การเมือง และความเชื่อทางศาสนา เพื่อในครบทุกมิติของสังคม โดดเด่นในการเป็นผู้นำสตรีในบริบทของวัฒนธรรมและสังคมที่มีความเป็นปิตาธิปไตย งานวิจัยนี้ได้เลือกวีรสตรี 3 ท่าน 1) พระนางคลีโอพัตรา (Cleopatra) ที่ใช้เสน่ห์ความงามและความสามารถทางการเมืองในการสร้างอิทธิพลทางการเมือง 2) พระนางบูเช็กเทียน (Wu Zetian) สตรีที่สามารถมีบทบาทสำคัญในวงการการเมืองที่ผู้ชายครองอำนาจ โดยใช้ปัญญา ความงาม และอิทธิพลเพื่อสร้างความเข้มแข็ง 3) นางปารวตี (Parvati) เทพสตรีที่มีบทบาทเป็นตัวแทนของพลังงานและความอุดมสมบูรณ์ แสดงถึงความเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณที่เชื่อมโยงกับพลังธรรมชาติ ผ่านการสร้างสรรคผลงานจิตรกรรมในรูปแบบความเป็นอุดมคติ (Idealism) เทคนิคสีน้ำมัน จำนวน 3 ชิ้น ที่ผ่านกระบวนการวิเคราะห์ทางด้านเนื้อหา ทัศนศึกษา ถ่ายทอดผ่านทักษะ การองค์ประกอบศิลป์ และวิเคราะห์ปัญหาและการพัฒนาผลงานในแต่ละชิ้น

ผลการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมแนวอุดมคติที่สะท้อนความงามและพลังอำนาจของวีรสตรี

1. ผลงานชิ้นที่ 1 ชื่อผลงาน ราชีนีแห่งความงามและกลยุทธ์ ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ชื่อผลงาน ราชีนีแห่งความงามและกลยุทธ์

ขนาด 120 x 160 เซนติเมตร เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ

ที่มา: สุภาวดี ภูตาเศษ และ รตบงกช อธิฐไธสง (2566)

จากภาพที่ 2 สามารถอธิบาย ดังนี้

ด้านเนื้อหา พระนางคลีโอพัตราถือเป็นราชินีผู้มีบทบาทสำคัญในประวัติศาสตร์อียิปต์โบราณ โดยเฉพาะในแง่การเมืองและความสัมพันธ์กับมหาอำนาจโรมัน เธอใช้ทั้งความงามและความฉลาดในการปกครอง แสดงให้เห็นถึงความเป็นผู้นำของผู้หญิงในยุคนั้น (เนชั่นแนล จีโอกราฟฟิก ฉบับภาษาไทย, 2566) พระนางคลีโอพัตรา สวมชุดสีน้ำเงินเข้ม มีความพริ้วไหว คลุมร่างอย่างสง่างาม สวมมงกุฎทองประดับด้วยอัญมณีต่าง ๆ รวมถึงสร้อยคอ

และเครื่องประดับข้อมือที่เน้นถึงความเป็นราชินี การทำทางที่พระนางเอนตัวและถือดอกกุหลาบในมือ มีเสือดาวนอนอยู่ข้างกายพระนาง พื้นหลังมีภาพแกะสลักแบบอียิปต์

ด้านสัญลักษณ์ พระนางคลีโอพัตราสวมชุดสีน้ำเงินเข้ม สีน้ำเงินประดิษฐ์ขึ้นมาใช้ครั้งแรกโดยชนชาติอียิปต์เมื่อราว 2,200 ปีก่อนคริสต์ศักราช เป็นสีที่ถูกใช้เพียงในกลุ่มชนชั้นสูงของอียิปต์สื่อความมั่นคงและพลังศักดิ์สิทธิ์ ดอกกุหลาบแสดงถึงความรัก เสน่ห์ และความงาม ซึ่งในบริบทของคลีโอพัตราสื่อถึงความสัมพันธ์ทางการเมืองที่เธอใช้เพื่อความก้าวหน้า ประวัติศาสตร์ของอียิปต์โบราณ สีน้ำตาลเข้มของดวงตาสื่อถึงความฉลาดและความอบอุ่นในตัวพระนาง ดวงตามีประกายสีน้ำตาลที่สื่อถึงความมั่นใจและความสามารถในการใช้เสน่ห์ทางการทูต สีน้ำตาลยังช่วยแสดงถึงความสมจริงและความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้งกับผู้ที่เธอต้องการโน้มน้าว เสือดาวมีความสำคัญอย่างมากเป็นสัญลักษณ์ของความแข็งแกร่งและอำนาจ (Quora, 2019) ที่ประทับเป็นเก้าอี้ทรงโค้งที่ประดับหุหุระเพิ่มความรู้สึกและท่วงท่าที่สง่างาม

ด้านองค์ประกอบทางศิลปะและทัศนธาตุ จิตรกรรมภาพนี้ใช้เทคนิคสีน้ำมันเพื่อสร้างมิติและความเป็นภาพ สีหลักที่ใช้ในภาพเป็นสีทองและสีน้ำเงิน ซึ่งสื่อถึงความร่ำรวยและอำนาจ (Abaza, 2017 : 55) บ่งบอกถึงสถานะทางสังคมของคลีโอพัตรา รายละเอียดฉากหลังที่เป็นผนังตกแต่งด้วยภาพอักษรโบราณและสัญลักษณ์ของอียิปต์สร้างความเป็นเอกลักษณ์และเชื่อมโยงภาพเข้ากับวัฒนธรรมอียิปต์โบราณ

ปัญหาและการพัฒนาผลงาน สัดส่วนของร่างกายยังไม่ถูกต้องตามหลักกายวิภาค และการระบายสีผิวของคนยังไม่สม่ำเสมอ ลวดลายของเสื้อที่ยังใช้สีที่อ่อนเกินไป ทำให้ขาดมิติและความสมจริง การแก้ปัญหา ได้ทำการร่างเส้นกายวิภาคของตัวละครลงในภาพอีกครั้ง ใช้แสงเงาเพื่อสร้างมิติและความสมจริงของผิวคน การปรับปรุงที่แปร่งและการผสมสีเข้มลงในลวดลายของเสื้อ เพื่อให้มีลักษณะคล้ายขนเสือดาวจริงมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีการเพิ่มสีสว่างในบริเวณหลังตัวละครเพื่อให้ภาพมีมิติที่ชัดเจนและดูโดดเด่นขึ้น

2. ผลงานชิ้นที่ 2 ชื่อผลงาน เทพีแห่งพลังอำนาจและความสงบสุข ดังภาพที่ 3

จากภาพที่ 3 สามารถอธิบาย ดังนี้

ด้านเนื้อหา นางปารวตี เทพีแห่งพลังอำนาจ ความงาม และการอุทิศตนในศาสนาฮินดู นางปารวตีเป็นภรรยาของพระศิวะ บทบาทสำคัญในเรื่องของความรัก ความอ่อนโยน และการปกป้องครอบครัว นอกจากนั้นเธอยังเป็นสัญลักษณ์ของความเป็นแม่และความอ่อนโยน แต่ในขณะเดียวกันก็ยังแฝงด้วยพลังและความแข็งแกร่ง มี 4 กร ในแต่ละกรของพระนางถืออาวุธหรือสิ่งของที่แสดงถึงความสามารถในการทำลายสิ่งชั่วร้ายและคุ้มครองผู้ศรัทธา (VedicFutura, 2023) ซึ่งสะท้อนให้เห็นได้จากบทบาทของเธอในฐานะเจ้าแม่ทุรคา เทพีแห่งสงคราม และเจ้าแม่กาฬี ผู้ทำลายศัตรู

ด้านสัญลักษณ์ เสื้อผ้าของนางปารวตีที่ประดับด้วยอัญมณีและทองคำ สีแดง สีทอง แสดงถึงพลังศักดิ์สิทธิ์และอำนาจ (Abaza, 2017 : 55) ดวงตาสีดำแสดงถึงความลึกลับและความศักดิ์สิทธิ์ในตัวเทพี สื่อถึงการปกป้องและการเสียสละเพื่อผู้ศรัทธา ดอกบัว ที่อยู่เบื้องหลังสื่อถึงความบริสุทธิ์และการเกิดใหม่ (รุจภา ประวงษ์, 2566 : 27) สามเทพีเป็นสัญลักษณ์ของสามด้านที่ต่างกันของนางปารวตี ได้แก่ ความอ่อนโยน ความแข็งแกร่ง และการปกป้องผู้คน แสงไฟจากเชิงเทียนหมายถึงปัญญาและความรู้สว่างไสว ภาพนี้แสดงถึงการผสมผสานระหว่างความงามและพลังของสตรี ซึ่งเป็นการสื่อสารถึงความแข็งแกร่งและความงดงามในตัวของผู้หญิงที่ศักดิ์สิทธิ์

ด้านองค์ประกอบทางศิลปะและทัศนธาตุ การใช้เทคนิคสีน้ำมันที่ละเอียดอ่อนในเรื่องของการใช้แสงและเงา โดยเฉพาะการสร้างมิติให้กับเสื้อผ้าและเครื่องประดับของนางปารวตี การจัดวางองค์ประกอบของเทพีทั้งสามองค์ทำให้เกิดความสมดุล ภาพยังมีมิติความลึกจากการใช้สี และแสงที่ช่วยให้วัตถุในภาพมีชีวิตชีวา การเน้นเส้นรูปทรงและรายละเอียดในภาพช่วยให้ความรู้สึกลงถึงพลังอำนาจที่ออกมาจากตัวของเทพี

ภาพที่ 3 ชื่อผลงาน เทพีแห่งพลังอำนาจและความสงบสุข
ขนาด 170 x 120 เซนติเมตร เทคนิค สีน้ำมันเฟรมผ้าใบ
ที่มา: สุภาวดี ภูตาเศษ และ รตบงกช อธิฐสง (2567ก)

ปัญหาและการพัฒนาผลงาน รายละเอียดด้านล่างของภาพมีรูปทรงซ้ำกันมากเกินไป ทำให้ภาพดูอัดแน่นและขาดพื้นที่ว่าง การระบายสีผิวของตัวละครทั้งสามยังขาดมิติ และกลมกลืนไปกับฉากหลัง ได้แก้ไขลบส่วนที่ซ้ำซ้อนและปล่อยให้ภาพมีพื้นที่ว่างมากขึ้น มีการปรับสัดส่วนของตัวละครให้ถูกต้องตามหลักกายวิภาค นอกจากนี้ยังได้ใช้สีอ่อนและแสงจากตะเกียงเพื่อเพิ่มมิติให้กับผิวหนังของตัวละคร โดยเฉพาะบริเวณแขน เพื่อให้ภาพดูมีมิติและไม่กลืนไปกับฉากหลัง พร้อมปรับทิศทางของแสงและวัตถุให้สอดคล้องกับหลักการหักเหของแสง ทำให้ตัวละครมีความเอกภาพมากยิ่งขึ้น

3. ผลงานชิ้นที่ 3 ชื่อผลงาน จักรพรรดินีแห่งอำนาจและความสง่างาม (ดังภาพที่ 4)

จากภาพที่ 4 สามารถอธิบาย ดังนี้

ด้านเนื้อหา พระนางบูเช็กเทียน (Wu Zetian) เป็นสตรีที่มีบทบาทสำคัญในประวัติศาสตร์จีน โดยเป็นฮ่องเต้หญิงองค์แรกและองค์เดียวในประวัติศาสตร์จีน มีความสามารถในการปกครองบ้านเมืองด้วยสติปัญญาและความสามารถในการบริหาร ชูฉลองพระองค์จักรพรรดิสีดำที่ปักด้วยลวดลายทองคำและลายปักอันปราณีต สตรีชั้นสูงในราชวงศ์ถังนิยมสวมชุดแบบสองชั้นที่ทำจากผ้าไหมหลายชนิด มีเครื่องประดับบนศีรษะและสวมใส่เครื่องประดับที่หรูหรา (Chinatemper, 2024) ขณะที่ทำนองอย่างมั่นคงและสงบเงียบ การใช้พลอกเล็บโลหะเป็นเครื่องประดับของผู้นำในสตรีจีนโบราณ (Graham, 2020)

ภาพที่ 4 ชื่อผลงาน จักรพรรดินีแห่งอำนาจและความสง่างาม
ขนาด 110 x 160 เซนติเมตร เทคนิค สีน้ำมันบนผ้าใบ
ที่มา: สุภาวดี ภูตาเศษ และ รตบงกช อธิฐโธสง (2567ข)

ด้านสัญลักษณ์ การแต่งกายถือเป็นสัญลักษณ์แสดงถึงสถานะสูงสุดของจักรพรรดินี เน้นถึงความงดงามและอำนาจของพระนาง ลวดลายดอกไม้และลายคลื่นที่ปรากฏบนชายกระโปรงมีความสอดคล้องกับลวดลายที่พบในศิลปะยุคราชวงศ์ถัง ที่ให้ความสำคัญกับธรรมชาติ สีทองและสีแดงในชุดของพระนางมีความสำคัญในค่านิยมทางวัฒนธรรมจีน โดยสีทองเป็นสัญลักษณ์ของความมั่งคั่งและอำนาจ ส่วนสีแดงแทนโชคลาภและความเจริญรุ่งเรือง (ธนพร ชัมโชติง และคณะ, 2566 : 283 - 284) ดวงตาสีดำสนิทแสดงถึงความแน่วแน่อำนาจในการตัดสินใจของจักรพรรดินี ความคมชัดของดวงตาช่วยเน้นความเด็ดขาดและความยิ่งใหญ่ในบทบาทของเธอในฐานะผู้นำที่มีปัญญาและอำนาจ ลวดลายทองคำและเครื่องประดับอันหรูหราถือเป็นสัญลักษณ์ตัวแทนที่สมดุลระหว่างความงามและความแข็งแกร่ง พลอกเล็บโลหะเป็นสัญลักษณ์ของอำนาจและสถานะทางสังคม (Chinatemper, 2024) แจกันลายครามและดอกกุหลาบสื่อถึงความงามและความละเอียดอ่อนของความเป็นหญิง แสงเทียนที่อยู่ฉากหลังสะท้อนถึงความศรัทธาและการปกครองที่มีแสงนำทางเสมอ (Graham, 2020)

ด้านองค์ประกอบทางศิลปะและทัศนธาตุ ผลงานชิ้นนี้โดดเด่นในการใช้แสงและเงาเพื่อเพิ่มมิติและความลึกให้กับภาพ เน้นกลางภาพพระนางบุเช็กเทียนด้วยการจัดแสงที่ทำให้ดูโดดเด่นท่ามกลางฉากหลังที่ลึกล้ำ นอกจากนี้ การแสดงเนื้อผ้าและเครื่องประดับในภาพนี้สะท้อนถึงความสมจริง รายละเอียดในผืนผ้าและลายผ้าช่วยเพิ่มความงามโดยรวม

ปัญหาและการพัฒนาผลงาน การใช้โทนสีเข้มหลายส่วนของภาพ เช่น สีน้ำเงิน ดำ และน้ำตาล ทำให้ภาพดูทึบ ขาดมิติ ได้แก้ไขโดยใช้สีอ่อนในระยะพื้นหลัง เพื่อช่วยให้จุดเด่นที่เป็นสีเข้มในส่วนของตัวละครเด่นชัดขึ้น นอกจากนี้การใช้ลวดลายของดอกไม้และเส้นสีขาวบนชุดแต่งกายได้เพิ่มความปราณีตและความสวยงามให้กับผลงาน

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้ได้ศึกษาบทบาทของวีรสตรีในประวัติศาสตร์โลกที่สอดคล้องกับแนวคิดสตรีนิยม ศึกษาเรื่องราวของวีรสตรีที่มีบทบาทสำคัญ เช่น พระนางคลีโอพัตรา นางปารวตี และพระนางบูเช็กเทียน ซึ่งวีรสตรีเหล่านี้ล้วนเป็นตัวแทนของความงามและพลังอำนาจในบริบทสังคมที่มีค่านิยมปิตาธิปไตย (ชายเป็นใหญ่) แม้บทบาทของพวกเธอจะถูกจำกัดหรือลดทอนลงในบางครั้ง แต่งานวิจัยนี้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของสตรีในการสร้างสรรค์สังคมและการปกครอง อันสอดคล้องกับแนวคิดสตรีนิยมที่มุ่งเน้นการยอมรับสิทธิสตรีในการดำรงตำแหน่งและบทบาทสำคัญในสังคม

การเก็บข้อมูลภาคสนามในครั้งนี้ได้ดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มเป้าหมาย 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้นำสตรีในระดับท้องถิ่น ผู้หญิงวัยทำงานในภาคเอกชน และแม่บ้าน โดยเก็บข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ ความคิดเห็น และมุมมองของสตรีในบริบทสังคมต่าง ๆ ข้อมูลดังกล่าวถูกนำไปวิเคราะห์เพื่อเสริมสร้างความลึกซึ้งและความแม่นยำในการศึกษา การวิเคราะห์เนื้อหาจากข้อมูลเหล่านี้ได้นำไปสู่การสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมแนวอุดมคติที่สะท้อนความงามและพลังอำนาจของวีรสตรี

ผลงานจิตรกรรมในงานวิจัยนี้ถูกออกแบบเพื่อนำเสนอถึงพลังและความงามของวีรสตรี โดยใช้การตีความเชิงสัญลักษณ์ เช่น การแต่งกาย สี และสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่สะท้อนถึงพลัง ความงาม และความยิ่งใหญ่ในเชิงจิตวิญญาณของวีรสตรี การใช้สีศิลปะยังสื่อถึงการต่อสู้ทางอุดมการณ์ของสตรีในการสร้างความเท่าเทียมทางเพศ ซึ่งเป็นอีกหนึ่งแนวคิดที่สอดคล้องกับลัทธิสตรีนิยมในงานศิลปะ และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการสะท้อนคุณค่าของสตรีเพื่อนำมาสู่ความสำคัญและการยอมรับคุณค่าของสตรีในสังคม

2. อภิปรายผล

การอภิปรายผลวิจัยเรื่อง จิตรกรรมแนวอุดมคติ : ความงามและพลังอำนาจของวีรสตรี มีวัตถุประสงค์หลัก 2 ประการ ได้แก่ การศึกษาบทบาทของวีรสตรีในประวัติศาสตร์โลกที่สอดคล้องกับแนวคิดสตรีนิยม และการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมแนวอุดมคติที่สะท้อนความงามและพลังอำนาจของวีรสตรี โดยในส่วนของผลการอภิปรายสามารถแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

ด้านเนื้อหา การศึกษาวีรสตรีในประวัติศาสตร์ เช่น พระนางคลีโอพัตรา นางปารวตี และพระนางบูเช็กเทียน แสดงให้เห็นว่าสตรีเหล่านี้มีบทบาทสำคัญในการเมืองและสังคม แม้ว่าพวกเธอจะต้องเผชิญกับข้อจำกัดและการถูกครอบงำโดยค่านิยมปิตาธิปไตย การวิจัยนี้เน้นว่าผลงานจิตรกรรมสามารถสะท้อนถึงความเป็นผู้นำ ความกล้าหาญ และความเฉลียวฉลาดของสตรีในแต่ละยุคสมัย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดสตรีนิยมที่มุ่งเน้นการปลดปล่อยและยกระดับสถานะของผู้หญิงในสังคม (Walby, 1990 : 173 - 185)

ด้านสัญลักษณ์: การใช้สัญลักษณ์ในผลงานจิตรกรรมเพื่อแสดงถึงความงามและพลังอำนาจของวีรสตรี เช่น สีทองในภาพของพระนางบูเช็กเทียนที่สื่อถึงความมั่งคั่งและอำนาจ การใช้ดอกกุหลาบในภาพของพระนางคลีโอพัตราเพื่อสื่อถึงความงามและการใช้เส้นทิวทางทางการเมือง รวมถึงการใช้ดอกบัวและแสงไฟในภาพของนางปารวตีที่

แสดงถึงความสามารถและการปกป้องผู้คน สัญลักษณ์เหล่านี้ช่วยเพิ่มมิติและความลึกในการตีความทางวัฒนธรรมและศาสนา

ด้านองค์ประกอบทางศิลปะและทัศนธาตุ: การจัดวางองค์ประกอบในภาพจิตรกรรมเน้นให้เห็นถึงความสมดุลและการใช้แสงเงาเพื่อสร้างมิติในภาพ สอดคล้องกับทฤษฎีสุนทรียศาสตร์ในการแสดงออกถึงความงามที่สมบูรณ์แบบของวีรสตรี การใช้สีที่เน้นความแตกต่างระหว่างสีอ่อนและสีเข้มเพื่อแสดงถึงความงาม ความกล้าหาญ และความมีอำนาจของวีรสตรีในแต่ละยุคสมัย

ด้านปัญหาและการพัฒนาผลงาน: ผลงานจิตรกรรมที่นำเสนอในการวิจัยนี้มีการแก้ไขปัญหาในเรื่องของสัดส่วนกายวิภาคของตัวละคร การปรับปรุงการใช้สีและแสงเพื่อสร้างมิติให้กับภาพ ทำให้ผลงานมีความสมจริงและลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ วันวิสาข์ พรมจีน และ อติเทพ แจ่มนาลาว (2562 : 2535) ที่กล่าวไว้ว่า การใช้แสงในงานศิลปะไม่เพียงเพิ่มมิติและรายละเอียดของภาพ แต่ยังสามารถดึงดูดอารมณ์ของผู้ชม ช่วยเน้นความสำคัญ และสื่อความหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การวิจัยนี้สอดคล้องกับแนวคิดสตรีนิยมในการส่งเสริมบทบาทของสตรีผ่านผลงานจิตรกรรมแนวอุดมคติ โดยการใช้สัญลักษณ์ องค์ประกอบทางศิลปะ และการตีความทางวัฒนธรรมช่วยยกระดับความเข้าใจในบทบาทของวีรสตรีในประวัติศาสตร์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการใช้ประโยชน์

1.1 สร้างความตระหนักเรื่องบทบาทสตรีในประวัติศาสตร์ งานวิจัยนี้สามารถนำมาใช้เพื่อสร้างความเข้าใจในบทบาทและอิทธิพลของสตรีในประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้หญิงยุคปัจจุบัน ส่งเสริมความเท่าเทียมทางเพศและเสรีภาพได้

1.2 ใช้ในการศึกษาและการเรียนรู้ด้านศิลปะ เนื้อหางานวิจัยสามารถนำไปใช้ในวิชาศิลปะหรือสตรีศึกษา เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในเรื่องแนวคิดสตรีนิยมและการแสดงออกผ่านศิลปะ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ขยายการศึกษาไปยังสตรีในวัฒนธรรมอื่น ๆ เพื่อความหลากหลาย การวิจัยครั้งต่อไปอาจขยายขอบเขตเพื่อศึกษาเรื่องราวของวีรสตรีในวัฒนธรรมอื่น ๆ นอกเหนือจากอียิปต์ จีน และอินเดีย เพื่อสร้างความหลากหลายในการตีความและศึกษา

2.2 ศึกษาแนวทางการนำศิลปะมาใช้ในการเปลี่ยนแปลงสังคม วิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับผลกระทบของศิลปะในการขับเคลื่อนสังคม โดยเฉพาะบทบาทของสตรีในการสร้างความเปลี่ยนแปลงในแง่ของการยอมรับสิทธิสตรีในสังคม

เอกสารอ้างอิง

กชกรณ ศรีฉันทฤกษ์. (2551). วากรรมความงามของผู้หญิงในสังคมไทย: มุมมองพหุมิติ. วิทยานิพนธ์. ศิลปศาสตร

มหาบัณฑิต สาขาวิชาสตรีศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ณรงค์กรณ รอดทรัพย์. (2555). ปีศาจใต้เตียง : ภาพสะท้อนแห่งความไม่เสมอภาคระหว่างชายหญิงในสังคมเอเชีย.

วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 4(2), 30 – 46.

- ธนพร คุ้มโชติง, ยลรติ วิวัฒนาภรณ์, อรกัญญา โรจนวานิชกิจ. (2566). การศึกษาเปรียบเทียบวัฒนธรรมการใช้สีของเครื่องแต่งกายในงานพิธีระหว่างจีน-ไทยผ่านละครซีรีส์. *วารสารวิชาการภาษาและวัฒนธรรมจีน*, 10(1), 283 - 300.
- เนชั่นแนล จีโอกราฟฟิก ฉบับภาษาไทย. (2566). **คลีโอพัตรา หญิง (งาม) ที่ใช้เสน่ห์และเล่ห์การเมืองสู่ตำแหน่งฟาโรห์แห่งอียิปต์** [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 10 มกราคม 2567, จาก <https://ngthai.com/history/48583/cleopatra-egypt-pharaoh-life-history>.
- เนื่ออ่อน ขว้ทองเขียว. (2559). ความเชื่อและรูปแบบงานศิลปกรรมพระศรีอุมาเทวีในประเทศไทย. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับภาษาไทย สาขาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และศิลปะ*, 36(2), 37 - 56. <https://doi.org/10.14456/sujthai.2016.23>.
- พัชรินทร์ อนันต์ศิริวัฒน์. (2560). บทบาทด้านการเมืองการปกครองของบุ๋กเข็กเทียนในวรรณกรรมร่วมสมัยต่างประเภท. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*, 8(2), 288 - 310.
- รุจาภา ประวงษ์. (2566). ดอกบัว: คติความเชื่อ สัญลักษณ์ ความหมาย ในอารยธรรมตะวันตกและตะวันออก. *วารสารชัยพฤกษ์ภิรมย์*, 3(2), 13 - 29.
- วันวิสาข์ พรหมจีน และ อติเทพ แจ่มนาลาว. (2562). การใช้แสงและสีทางจิตวิทยา เพื่อการออกแบบพัฒนาฉาก. *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, Silpakorn University สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ*, 12(6), 2521 - 2541.
- ศิริก้อย ชูดาทวิสวัสดิ์. (2560). จิตรกรรมร่วมสมัย : บทบาทและสถานภาพของเพศหญิงในวัฒนธรรมไทย – จีน. *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, Silpakorn University สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และศิลปะ*, 10(3), 1277 - 1293.
- สรเรณีย์ สันติวงศ์. (2555). การเลียนแบบและความสมจริง ธรรมชาตินิยม และอุดมคตินิยม สำนวณและวิเคราะห์หมโนทัศน์ของศิลปะ จากสมัยคลาสสิกถึงสมัยใหม่ตอนต้น. *วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 34(1), 125 - 162.
- สุภาวดี ภูตาเศษ และ รตบงกช อธิฐโสสง. (2566). **ชื่อผลงาน ราชนิแห่งความงามและกลยุทธ์** [ภาพวาด]. 11 ตุลาคม 2566. **อุดรธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.**
- สุภาวดี ภูตาเศษ และ รตบงกช อธิฐโสสง. (2567ก). **ชื่อผลงาน เทพีแห่งพลังอำนาจและความสงบสุข** [ภาพวาด]. 21 มกราคม 2567. **อุดรธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.**
- สุภาวดี ภูตาเศษ และ รตบงกช อธิฐโสสง. (2567ข). **ชื่อผลงาน จักรพรรดินิแห่งอำนาจและความสง่างาม** [ภาพวาด]. 24 มีนาคม 2567. **อุดรธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.**
- แอมเนสตี้ อินเตอร์เนชั่นแนล. (2564). **หลากหลายความเหลื่อมล้ำ หลายความท้าทายที่ผู้หญิงยังต้องพบเจอในปี 2021** [ออนไลน์]. ค้นเมื่อ 5 มิถุนายน 2566, จาก <https://www.amnesty.or.th/latest/news/893>.
- Abaza, I. S. (2017). *Color Symbolism in Islamic Book Paintings*. Thesis. Degree of Master of Arts. New Cairo : American University in Cairo.
- Chinatemper. (2024). *China Fashion Icons — Wu Zetian: From Concubine to Courting the World* [Online]. Retrieved June 22th, 2024, from <https://chinatemper.com/fashion-icons/wu-zetian>.
- Crossman, A. (2024). *Feminist Theory in Sociology* [Online]. Retrieved August 4th, 2024, from <https://www.thoughtco.com/feminist-theory-3026624>.

- Graham, I. (2020). **The Chinese Fingernail Guard – Customs and Traditions** [Online]. Retrieved June 8th, 2024, from <https://www.chineseantiques.co.uk/the-chinese-fingernail-guard-customs-and-traditions>.
- Mercer, C. (2019). **The Philosophical Origins of Patriarchy** [Online]. Retrieved July 1st, 2023, from <https://www.thenation.com/article/archive/patriarchy-sexism-philosophy-reproductive-rights>.
- Quora. (2019). **In the past, Egyptians seemed to show great interest in leopard skin and also other animals. What does the leopard skin represent in the traditional society of modern Egypt and what is it used for today?** [Online]. Retrieved July 16th, 2024, from <https://www.quora.com/In-the-past-Egyptians-seemed-to-show-great-interest-in-leopard-skin-and-also-other-animals-What-does-the-leopard-skin-represent-in-the-traditional-society-of-modern-Egypt-and-what-is-it-used-for-today>.
- VedicFutura. (2023). **The Multitude of Arms: Understanding the Significance of Multiple Arms in Hindu Deities** [Online]. Retrieved January 8th, 2024, from <https://www.vedicfutura.com/post/why-do-hindu-gods-have-multiple-hands-and-heads>.
- Walby, S. (1990). **Theorizing Patriarchy**. Oxford : Blackwell Publishers. 229 Pages.
- Wood, S. (2023). **The Role of Women in Society Past vs. Present** [Online]. Retrieved July 27th, 2023, from <https://medium.com/@saffronwood570/the-role-of-women-in-society-past-vs-present-c7986b9ab236>.